MADEN-İŞ

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI 1947

BİRLİKTEN KUVVET DOĞAR

TÜRKİYE MADEN İŞ SENDİKASI YAYIN ORGANI, 15 GÜNDE BİR ÇIKAR

1 Mayıs 1969

Kemâl Türklerin Başkanlığında toplanan 3 ncü Genel Yönetim Kurulu toplantısından bir görünüş.

Türkiye maden-iş sendikası genel yönetim kurulu toplandı

3-4 Nisan 1969 günleri DİSK Salonunda toplantı. Bu dönemdeki çalışmalarda, toplu sözleşme, bölge temsilcilikleri konusu toplantının hareket noktası oldu. Toplu sözleşmedeki konuların yeniden ele alınması değerlendirilmesinden sonra tavsiye teklifleriyle birlik bir rapor hazırlandı. Bu raporda hedef olarak alınan konular şunlardır:

— Daha kısa iş haftası — Ara dinlenmesi — yıllık ücretli. Tatil süresinin arttırılması ve tatil yardımı — iş teminatı ÜCRET — SOSYAL YARDIMLAR. Bu konular temel hedef olarak alınmıştır. Toplu Sözleşme hakkında Yönetim Kurulu kararını veriyoruz :

Madde: 2 — Toplu Sözleşme ile ilgili konuların,

a) Üye çıkarları ve bunun karşısında, dünyadaki teknolojik gelişmenin, ekonomik ve sosyal yönden getirdiği değişik yenilikler içerisinde, Türkiyen'in yeri gözönünde bulundurularak,

b) Para ile ilgili olanlar ve olmayanlar,

c) Bütün üyeleri kapsamına almak veya bir kısım üyeleri bazı şartlarla kapsamına almak,

d) Geçici veya sürekli olmak gibi genel süzgeçlerden geçirilmek suretiyle tesbit edilmiş temel hedefler gerisinde teker, teker sıralanması ve maddî olanların belirli tavan miktarlarının tesbit edilmesi ve bununla ilgili gerekçeli bir rapor veya genelgenin toplu sözleşme konusunda Sendikamız politikasının ne olacağını gösterir biçimde teşkilâta bildirilmesi ve bu hususun, Sendikamız tabanına indirilmesi için gerekli eğitini programların düzenlenmesi ve uygulanması hakkında Genel Yürütme Kuruluna görev ve yetki verilmesine oy birliği ile karar verildi.»

Sonradan teşkilâtlanma, toplu sözleşme, eğitim, basın-yayın konusunda eleştirmeler yapılmış ve lokal kongreleriyle ilgili dilekler söz konusu olmuştur; herkesin bu kongrelere gelmesi ve her konuda tartışmalara katılması istenilen durumlardır.

Ayrıca Genel merkez kongresiyle ilgili alınan karar aşağıdadır.

Madde: 1 — a) XIX. Merkez Genel Kurulunun 7, 8, 9, ve 10 Eylül 1969 tarihlerinde İstanbul'da yapılmasına,

b) Genel Kurulun, salon ve saatlerinin tesbiti konusunda Genel Yürütme Kurulunun görevli ve yetkili olmasına,

c) Olağanüstü haller karşısında Genel Kurulun gün ve yer değişikliği konusunda Genel Yürütme Kurulunun yetkili olmasına,

d) Raporların mümkün olduğu takdirde, bilâhare üyelerimiz veya teşkilât kademelerimizdeki görevlilerimize de verilebilmek üzere matbu olarak fazla miktarda bastırılmasına,

e) Partilerin meclis içi çalışmalarının eleştirisi, dünya devrimci örgütleri ,gençlik hareketleri, toprak reformu, toprak işgalleri ile ilgili olaylar ,işçilerle ilgili işgaller, köy sorunları gibi, Türk işçi sınıfı ve Türk toplumu ile ilgili konuların önemli görülen hatlarının öz olarak genel kurula sunulacak raporlara alınmasına,

f) Ekim 1969 ayı içinde yapılacak büyük seçimlerde Sendikamızın görüş ve tutumunun ne olması ile ilgili bir konunun, Genel Kurul gündemine alınmasına, ve bu konuda Genel Kurulun yapacağı görüşmelere ışık tutucu dökümanter bir rapor hazırlanmasına oy birliği ile karar verildi.

BAŞYAZI

İŞÇİLER HÜRMÜDÜR

Ersin ERKMEN

İşçiler Türk vatandaşı olmak sıfatı ile klâsik hürriyetlerin hepsine yani düşünce özgürlüğüne Parti kurma hakkına seçme ve seçilme hakkına sahiptirler. İşçi halkı meydana getiren köylü, işçi, memurlar Türkiye'de çoğunluğu teşkil etmekte ve yaşayış seviyeleri de insanlık haysiyeti ile bağdaşmamaktadır. Başını sokacak damı yoktur. Çocuklarını okutamamaktadır. Yaşadığı yer, su, ışık, yol ve sağlık hizmetlerinden yoksundur. Türkçesi refaha ulaşmamıştır. Refaha ulamamıştır. Refaha ulaşanlarda azınlıkta olduğu gayet rahat görülür ve hakikatte budur. Öyleyse refaha ulaşmamış insanlar hiç bir zaman hür sayılmazlar. Örneğin: Cumhuriyetin kuruluşundan 45 yıl geçtiği halde işçiye iş teminatı tanınmamıştır. Yarınından emin olmıyan işçi hiç bir zaman hürüm diyemez. Çünkü öbür günün ne olacağını bilmez. Şöyleki; patron istediği zaman onu işinden atar, aç kalacağı, sürüneceği, çoluğunu çocuğunu düşünmez, iş kanunu işçiye mahkeme hakkı tanımıştır İşçi işden çıkarıldım diye mahkemeye mi verecek, yoksa kendine bir iş temini için aşındırmadık kapı mı bırakmıyacak. Her iki yol da çıkmazdır. Mahkeme zaten kolay kolay neticelenmez. O zaman zarfında işçi zaten maden ve manen harap olmuştur. En iyisi en kısa zamanda bir iş bulup yerleşmektir. Demek oluyor ki, işçiler sosyal ve iktisadî cephesi kuvvetli olanların baskısı altındadır. Aksini söylemek kendi kendimizi aldatmaktan başka bir şey değildir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 42. maddesi şöyle der: **Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, iktisadî ve malî tedbirlerle çalışanları korur ve çalışmayı destekler, işsizliği önleyici tedbirler alır. Angarya yasaktır.**

Bugünkü düzende bu maddelerin hiç birinin hükmü yok, varsa bile kapitalistlerin lehine işlemektedir. Madem ki devlet çalışanları korur insanca yaşamalarını sağlamak isterse iş teminatını ön safhaya alır. İşçilerin hürriyetini sağlamayı kendine vazife bilir idi ki, bu teminat Türkiye'nin iktisadi kalkınmasına bir nebze olsun ışık tutar daha içtenli bir çalışma yarına güvenle bakan, ötesinden kuşkusu olmayan bir işçi meydana getirir di. Şimdiki işçiler arasındaki karamsarlık da ortadan kalkardı. Devam ede gelen şu sosyal ve ekonomik düzen içinde işçilerin ve yoksul insanların özlenen yaşayış seviyesine ulaşmaları mümkün değildir. Sendika kurmamış işçilerin maaşı hızla artan pahalılığı takip edemiyen memurun kendi kendini kalkınacağını hiç bir akıllı iddia edemez. Ancak bu kütle devletin desteği ile hür insanlar saflarına geçebilirler.

Bu da sosyal adalete dayanır. Sosyal adaletle işleyen mekanizma yoksul vatandaşların refaha ulaşması için gerekli engelleri ortadan kaldırarak onları destekler iktisaden güçlüler tarafından sömürülmesine ve ezilmesine karşı çıkar. Tüm halka dönük sosyal ve ekonomik düzen karar ve idame ettirir.

Anayasa Sosyal Adaleti halka halk için Sosyal ve ekonomiyi gerçekleştirecek düzeni getirmiştir. Dava üzerine eğilmekle hal olacaktır. Yeter ki bilinçli ve ileriyi görelim.

Kırıkkale de 4000 işçi sarı sendikayı yıktı

TOPLU SÖZLEŞMEDEN MEMNUN KALMIYAN 4000 CEPHANE FABRİKASI İŞÇİSİ, ALEYHİNE ÇALIŞAN METAL—İŞ SENDİKASI MERKEZİNE HÜCUM ETTİLER

Toplu sözleşmeden memnun kalmayan 4000 cephane fabrikası işçisi, işçi aleyhine çalışan Metal-İş sendikası merkezine hücum ettiler.

Makine Kimya Endüstrisi Kurumuna bağlı mühimmat fabrikasında çalışan dörtbinin üstünde işçi, ücret sistemlerinin değiştirilmesi üzerine dün Metal-İş Sendikasını basarak binanın cam, çerçeve ve kapılarını kırmışlar, sendikanın tabelâsını da yola atmışlardır. Binanın basılması sırasında sendikada bulunan başkan yardımcısı Avni Yılmaz ile malî sekreter Veli Yılmaz, işçilere yakalanmamak için binanın yanında bulunan bir hamama sığınmışlardır.

Mühimmat fabrikasında çalışan işçiler, bağlı bulundukları Metal-İş Sendikası ile MKE Kurumu işverenlerinin yaptıkları toplu sözleşmede ücret sisteminin puan usulünden ayarlama sistemine göre değiştirilmesi üzerine geçen Cumartesi günü bir gösteri yaparak ayarlama sistemine göre değiştirilmesi mişlerdir. Ancak, sendika yöneticilerinden olumlu bir cevap alamayan işçiler bugün galeyana gelip sendika binasını basmışlardır. Daha sonra binaya polis ve jandarmalar girerek işçileri dışarı çıkarmışlardır. Sendika binası olaylardan sonra jandarma ve polisler tarafından kordon altına alınmıştır.

Böylece işçi hakkını aramıyan sarı sendikaya gereken dersi işçilerin kendileri vermiştir.

singer işçileri toplum polisi nezaretinde çalıştırıldılar

Singer Fabrikası işçilerinin geçtiğimiz cuma ve cumartesi günü altmış yetmiş Toplum Polisinin nezaretinde çalıştırılması, fabrikada bazı olaylara yolaçmış; üniversite gençliği adına bir grup, fabrikanın bahçesindeki Atatürk Anıtına işçilerle birlikte çiçek koyarak «Burası Amerika'nın müstemlekesi değildir. Bir esir kampı hiç değiidir» demişlerdir.

Fabrikanın kapısından içeriye alınmayan üniversite öğrencileri tel örgülü duvarlardan atlıyarak bahçeye girmişler, bu arada kendilerine karşı koyan işveren temsilcileri ile gençler arasında itişmeler olmuştur.

Singer'de bir süre önce oluşan işgal olaylarında işveren, elebaşı olduklarını ileri sürdüğü sekiz kişinin işine son vermiş ve işçilerin toplu bir harekete girmelerini önlemek için de polisten yardım istemiştir. Yetmiş seksen kişilik bir Toplum Polisi, fabrikanın iş atölyelerinde iki gün devriye gezmiş ve muhtemel olayları böylece önlemeğe çalışmışlardır. Bu durumu protesto için üniversite gençliğini temsil eden otuz kişilik bir grup öğle paydosunda fabrikanın önüne gelmişler, işveren temsilcilerine bahçedeki Atatürk Anıtına çiçek koyarak işçilerle konuşanaklarını bildirmişlerdir. Bu istek gerçekleşmeyince gençler tel örgülü duvarları aşarak çiçekleri anıta koymuşlar ve «Şimdi gidiyoruz; bu bir ihtardır, gerekince daha kalabalık olarak geleceğiz. Türk işçisinin köleleşmesine asla göz yummayacaktır» diyerek fabrikadan ayrılmışlardır. İşçiler, gençleri alkışlamış ve coplar altında çalıştıklarını belirtmişlerdir.

İŞÇİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Emekçi sınıfların egemen sınıflara karşı verdikleri mücadelede en önemli rolü şüphesiz eğitim oynayacaktır.

Bütün kapitalist ülkelerde işçi ve köylü çocuklarına kasden okuma şansı verilmemekte, böylece bu sınıflar cahil bırakılarak kolayca şartlandırılabilmekte ve burjuva sömürüsü devam ettirilmektedir.

Bugün düyanın en ileri endüstri ülkelerinden biri olan Batı Almanya üniversitelerinde okuyanların ancak %5'i işçi çocuklarıdır ve diğer endüstrileşmiş batı toplumlarında da durum bundan farklı değildir.

Fakat kütlelerin cahil bırakılarak istenildiği gibi şartlandırılmasına ve böylece en ilkel, en seviyesiz metodlarla hüküm sürmenin pek bariz örneklerine Üçüncü Dünya ülkeleri dediğimiz iktisaden geri kalmış ülkelerde rastlıyoruz.

Örneğin, bu ülkelerden biri olan Türkiye'mizde halkın yarısından çoğu okuma yazma bilmez bugün. Pek çok köyümüzde okul yoktur, öğretmen yoktur. Gazete bile girmemiştir. Askerlikte biraz okuma yazma öğrenenler dışında bir mektup yazacak kimse bulunmaz bu köylerde. Okul olan köylerimizde bile köy çocukları bir iki sınıf okumaktan öte gidemezler. Elifi mertek sanmaktan kurtulmuşlardır. o kadar.

Büyük şehirlerimizde zorunlu olan ilkokul tahsili de hiçbir işe yaramamaktadır. İlkokuldan mezun olan öğrenciler okuma yazma ve belki biraz da basit hesap işlemlerinden başka bir şey öğrenmemişlerdir. Dünya hakındaki bilgileri sıfırdır. Çocuğun ilk okulu bitirmesine binbir sıkıntı içinde katlanan işçi ailesi onu üst okullara gönderecek kudrette değildir. Ne aklı ne gücü yeter buna. Çocuk daha o yaşta para kazanmalı, fakir babanın vaktinden önce çökmüş omuzlarındaki yükün birazını kendi çelimsiz omuzlarına aktarmalıdır.

Ama zenginin çocuğu okur. Ağanın, kompradorun, yüksek memurun çocuğu okur. Her sınıfta üç yıl kalsa da okur. Devlet okulunda dikiş tutturamazsa özel okul adı verilen ticarethanelerde okur. Onun için bütün imkânlar sonuna kadar açıktır.

Bu korkunç eşitsizliğin tarih önündeki suçlusu şüphesiz bugünkü egemen sınıflardır. Bilim yolunda hergün dev adımlarla ilerlenirken dünyamızın tek düşünen yaratığı insanı kasten cahil bırakanlar, eldeki sınırsız imkânları kullanmayarak sırf rahatça sömürebilmek hırsıyla onu bilimin türlü nimetlerinden uzak bırakanlar, bunun hesabını tarih önünde elbet vereceklerdir.

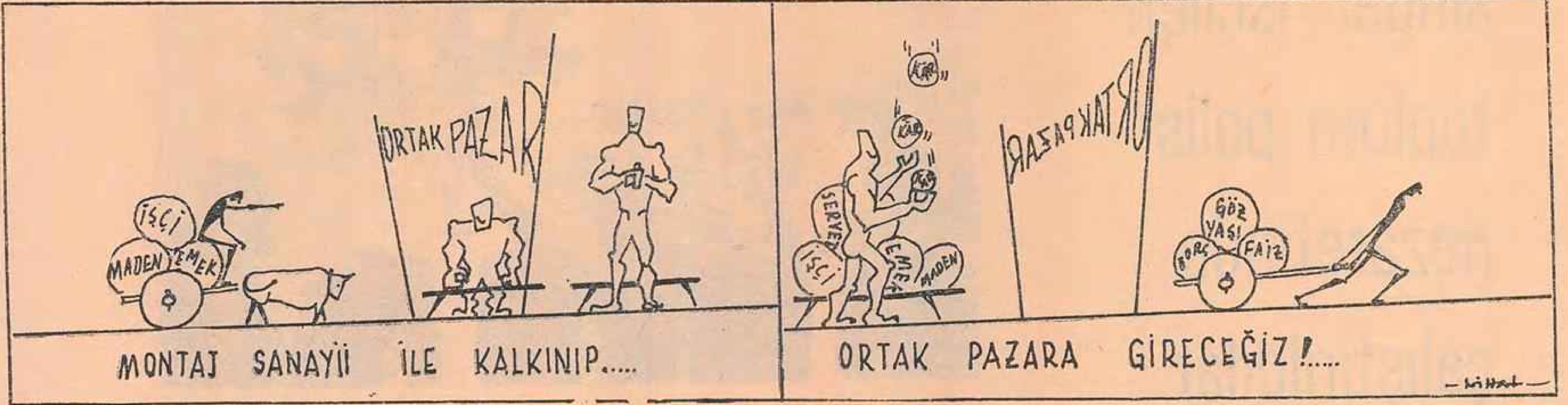
Vereceklerdir, vereceklerdir ya, köprünün başında oldukları sürece emekçi halka eğitim yolunu açmağa da yanaşmayacaklardır. İşçinin çocuğu yine işçi olacak, yine cahil kalacak ve yine kendisini sömürenleri, kendisini cahil bırakanları iş başına getirmeğe devam edecek, onları işbaşına getirdikçe sömürülecek, sömürüldükçe sömürenleri iş başına getirecektir. Bu öyle Allahın cezası bir fasit dairedir ki baba, oğul,, torun, nesiller boyu bu dairenin içinde döner durur ve yine aynı noktaya gelirler.

İşçinin, köylünün cahil bırakılmasının suçu egemen sınıflarınsa, bu durumdan kurtulmanın tarihi sorumluluğu da sınıfının bilincine varmış uyanık emekçilerin ve emekçiden yana aydınların omuzlarına yüklenmektedir.

Emekçi eğitilmedikçe bütün devrimci hareketler eninde sonunda yozlaşacak ve egemen sınıfların dümen suyuna girecektir. Halktan yana olduğunu söyleyen her kişi, her örgüt ancak bu gerçeği kabul ettiği kadar halktan yanadır.

Şu halde öğrenmek, daima daha fazla öğrenmek emekçilerin ilk amacı olmalıdır. Öğrenmek ve cehaletin karanlığında bırakılmış kardeşlerine biraz ışık götürmek, onları asırların şartlandırılmalarından, içinde bulundukları ezilik ve uyuşukluktan kurtarmak uyanmış emekçilerin başta gelen görevidir.

montaj sanayii işçileri emeğiniz gavura akıyor

MONTAJ SANAYİİ, ORTAK PAZAR, YABANCI SERMAYE

İlk bakışta biribirinden ayrı gibi görünen bu konular ülkemizde ayrılmaz bir bütün olarak karşımıza çıkmaktadır.

Emperyalizm Türkiye'yi sömürüyor diyoruz. Bu söz gerçek anlamını ekonomik yapıyı incelediğimiz zaman kazanıyor.

Emperyalizm Türkiye'yi montaj sanayii, ortak pazar ve yabancı sermaye aracılığı ile sömürüyor. Amacımız Türkiye halkının geleceği açısından bir gerçeği ortaya koymak, halkın nasıl ve hangi kanallarla sömürüldüğünü belirlemektir.

EKONOMİK BAĞIMSIZLIK

Ekonomik bağımsızlığı olmayan bir ülkenin hiçbir yönden bağımsızlığından söz edilemez. Emperyalist devletler şunu iyi bilmelidirlerki bir ülkeyi en iyi sömürme ve yönetme yolu o ülkenin ekonomisine hakim olma yoludur.

Emperyalist bir devletin bir geri ülkenin ekonomisine hakim olması için de en önemli adım o ülke sanayisini yoketmek veya kendine bağımlı hale getirmesi gerektir.

Özellikle A.B.D. yabancı sermaye kanunundan yararlanarak Türkiye'ye soktuğu şirketleri aracılığı ile sanayimizin büyük bir bölümünde söz sahibi olmuştur.

Türkiye'de kendi kendine işleyebilecek hiç bir sanayi tesisi kurulmamıştır. Çünkü bütün sanayi tesisleri montaj tesisleridir. Çünkü yabancı sermayenin bu tesislerdeki payı büyüktür ve yerli sanayimizin filizlenmesine izin vermemektedir.

Ortak pazara girmemiz halinde ise emperyalist devletlerin Türkiye'ye hakimiyeti tamamlanacak ve Türkiye tam bir pazar tam bir sömürge durumuna düşecektir.

Bir ülkenin bağımsız olabilmesi ve kalkınabilmesi için ağır sanayiye sahip olması gerektiği iktisadî bir gerçek olarak ortadadır.

MONTAJ SANAYİİ

Bu sanayinin tam bir tanımını vermek mümkün değildir. Kabana bir tarif gerekirse şöyle denebilir.

Üretim yapabilmek için dışardan büyük ölçüde yarı mamül madde ithal etmek zorunda olan ve tüketim malları üreten sanayiye montaj sanayi diyoruz.

Tarifteki iki özelliğe dikkat.

1 — Montaj sanayii büyük ölçüde yarı mamül madde ithal etmek zorundadır. Bu yarı mamül madde ithal etmek zorundadır. Bu yarı mamül maddeyi satan devlet satışı durdurunca geri ülkede sanayi diye birşey kalmaz.

2 — Montaj sanayi tüketim malları üreten sanayidir. Yani hafif sanayidir. Bizdekilerin ise çoğu ambalâjlama biçimindedir. Veya gümrük duvarını aşmak için kurulmuş uydurma tesislerdir.

MONTAJ SANAYİİ TAM BİR SÖMÜRÜ SANAYİİDİR

Gerçekte montaj sanayi her yönüyle zararlı olan bir sanayiidir. Biz burada bir kaç yönüne değineceğiz.

1 — Yerli sanayimizi baltalamakta ve yok etmektedir.

Şöyle ki: Türkiye'de montaj sanayii tesisleri kuran yabancı firmalar güçlüdür. Kendilerine rakip olabilecek her yerli sanayi kolunu batırmaktadır. Bu nedenledirki millî sanayiimiz kurulamamaktadır.

2 — Montaj sanayi dışa bağlı dışa muhtaç bir sanayidir. Bu ise ülke sanayiinde yabancıların söz sahibi olması demektir.

3 — Ağır sanayinin kurulmasını engellemektedir. Çünkü Türkiye'de ağır sanayiye doğru atılacak en ufak bir adımı sanayimizi elinde bulunduran sömürgen devletler derhal baltalayacaklardır. Aksi halde kendi üretim artıklarını tüketecek pazarları kalmaz.

4 — Montaj sanayii gerçekte sömürgen devletlerin sanayilerinin bir uzantısıdır. Ve emperyalist devletler bu yolla kendi sanayilerini tamlamakta ve geri ülkeleri daha kolay sömürme olanaklarına kavuşmaktadırlar.

MONTAJ SANAYİİNİN KURULUŞ NEDENİ :

Türkiye'de bir yabancı firmanın bir montaj tesiis kurması demek, Türkiye'yi pazar olarak kendine bağlaması demektir.

Kapitalist sanayi ülkeleri kapitalist ekonominin kurallarına uygun olarak kendi ihtiyaçlarından fazla mal üretirler. Toplum ihtiyacından fazla olan malları tüketmez. Bu tüketilmeyen mallara üretim artığı denir.

Kapitalist sanayi ülkeleri üretim artıklarını tüketebilmek yani satabilmek için pazarlar aramaya başlarlar. Önemli olan bir defaya özel pazar bulmak değil, geri ülkeleri pazar olarak kendine bağlamaktır. İşte sürekli pazar temin etmenin yoluda geri ülkelere bir takım şartlı anlaşmalarla montaj tesisleri kurmaktır.

GERİ ÜLKELERDE İŞÇİ EMEĞİ UCUZDUR :

Kapitalist sanayi ülkelerinin geri ülkelere montaj tesisi kurmalarının asıl nedeni o ülkeyi pazarlaştırmaktır, dedik. Bunun yanı sıra geri ülkelerde insan emeğinin ucuzluğu da onların çıkarlarına uygundur. Çünkü kendi ülkesinde montaj için işçiye ödeyeceği paranın çok daha azıyla geri ülkede montaj yapabilmektedirler.

YERLİ VE YABANCI ORTAKLIĞI

Fakat yabancı sermaye gelişinde nitelik değiştiriyor. Kanunun kendilerine tanıdığı makina, âlet getirme hakkını kullanıyorlar. Bunun yanında tüketim malları getirmemekte yerine sermaye olarak tanımlıyabileceğimiz fabrikalar getirmektedir. Örneğin demir yerine demir Çelik Fabrikası, Çimento yerine Çimento Fabrikası satmaya başlamışlardır. Böylece makina ile birlikte Royalt, Knoghow, patent, Lisans, proje gibi bilgi satmaktadırlar. Bunun sonucu ham maddesi dışarıdan sağlanan sanayileşme doğmuştur. Örneğin: Kimya sanayiinde aramallar, Otomobil sanayiinde makinalar, dokuma sanayiinde boyaya kadar varan mallar dış ülkelerden getirilip Türkiye'de birleştirilmektedir. Bu sanayinin adı MONTAJ yani BİRLEŞTİRİCİ sanayiidir.

Bu tür sanayii kuran yabancı sermaye, güçlü olması nedeniyle yerli sermaye ile de ortaklık kurmuştur. Böylece yerli sermayeyi de kendi kontrolu altına almıştır.

Üretim araçlarını ellerinde bulunduranların ülke yönetiminde söz sahibi oldukları bugünkü düzenin bir gereği olduğuna göre Emperyalist ülkelerde Türkiye'nin yönetiminde söz sahibi olmuşlardır. Bunu AID uzmanı Amerikalı Mr. Podol şu sözleriyle ispatlamaktadır:

«Önemli mevkilerde Amerikan eğitimi görmüş biri Türk'ün bulunmadığı bir bakanlık veya iktisadî Devlet teşebüsü hemen hemen kalmamıştır.»

Türkiye'nin kalkınma adı altında düzenlenen tüm plânları bu tür kişiler tarafından veya bu tür kişilerin getirttiği yabancı uzmanlar tarafından düzenlenmiştir. Örneğin: Kurulmak istenen motor sanayii için Amerikalı iktisatçı Thormburg «Harici krediyi gerektiren bu teşebbüs Amerikalı sermayedarlara tavsiye edilemez. Böyle düşünenlere Amerikalılar iyi meslek arkadaşı olarak bakmazlar ve böyle projeleri kabul eden hükümetler, Amerikalı sermayedarlara itimat telkin etmez.» demektir.

Aynı iktisatcı 60.000 ton kapasiteli gübre fabrikası için şunu söylemektedirler: «37 milyona mal olacak bu fabrikanın yerine 2 milyon dolara 60.000 ton gübreyi dışardan alabilirsiniz...» Oysa 1965 yılında Türk köylüsünün gübre ihtiyacı 310.000 tona çıkıyordu. Ve yine aynı iktisatçı «Türkiye'de tuvalet sabunu hem tüccarı ve hem de müstehlit için evhem fiyatlarla imal edilebilir.» Derken Türkiye'nin sanayileşmesi üzerindeki görüş ve etkenliklerini açıkça ortaya koymaktadırlar.

sendikamızın üyelere yeni hizmetleri

görgü eğitim gezileri başladı

Üyelerin eğitim konusunda konferans, kitap, broşür, film ve tiyatro gibi araçları kullanan sendikamız, 1969 yılı programı içinde (Görgü Eğitim Gezileri) düzenlendi.

Geziler Türkiye içinde ve dışında olmak üzere iki yönden olacaktır. Dış geziler IMF ile işbirliği yapılarak düzenlenmiş olup, sendika çalışmalarını, eğitim programlarını, toplu sözleşme, sendika okulları ve önem taşıyan bazı işyerlerini incelemek üzere sendikamız temsilcilerinden, sendika organizatörlerinden kurulu 9 kişilik ekip 6 nisanda Şinasi Kaya'nın başkanlığında hareket etmiştir. Ekipte bulunan diğer arkadaşlar:

Bahtiyar Erkul (3. Böl. Tem.)

Hüseyin Ekinci (6. Böl. Tem.)

İlyas Kabil (Teşkilatlanma Dai. Uzmanı)

Ahmet Kırnak (1. Böl. Tem. Organizatörü)

Ahmet Koşan (Mudanya Siemens Fab. Tem.)

Eşref Yerlikaya (Uzel Baş Temsilcisi)

Celâl Yalçınkaya (Rabak Baş Temsilcisi)

Mustafa Atik (Eskişehir Zirai Donatım Lokal ve Şube Bşk.)

23-Nisanda dönmüş olan ekibin vereceği raporun önemli hatları üyelere duyurulacaktır.

Bu program şu şartlar sırası gözetilerek sürecektir.

1) En çok üyesi olan iş yerlerinin baş temsilcisi.
2) Sendika Temsilcisi

3) Ekipler teşekkül edilirken yapılan yarışmalarda kazanan temsilciler.

Böylece Sendika çalışmalarını, daha aktif, teşkilatlanmayı hızlandırıcı bir duruma getirerek mümkün olacaktır.

Tahminlere göre 1969 yılı içinde 75 üyemiz bu programdan faydalanacaktır.

eğitim ve tatil sitesi kuruluyor

Türkiye Maden-İş Sendikasının, Erdeğin karşı sahilinde iki senedir inşa ettirmekte olduğu Gönen Eğitim ve Tatil Sitesi hazırlıkları bitmiştir. İlk planda üç blok içinde tamamlanmış bulunan 54 odalık tesisler 1 Haziren 1969 tarihinde açılacak ve üyelerin eş ve çocukları ile birlikte yararlanmalarına sunulacaktır. Marmaranın altın kumlu ve Türkiye'nin en mutena deniz sahillerinden biri olan sitenin deniz sahili 2200 m. uzunluğundadır. Ve 800 dönümlük geniş bir sahayı kaplamaktadır. Bu sitenin ikinci kısım inşaatları devam etmektedir. sitede ayrıca onar dönümlük arazi meyvelik için ağaçlandırılmaktadır. Ve sitede kullanılacak sebze ve et gibi gıda maddelerinin yetiştirimide plana alınmıştır.

Sitede bu yaz mevsiminde 800-1100 Maden-İş üyesi muhtelif işyerlerinden gelecek belirli gruplar halinde eşi ve çocukları ile birlikte siteden faydalanacaktır. Bunların gidiş dönüşleri sendikaca ücretsiz olarak programlaştırılmıştır. Sitedeki yemek sendikaca ücretsiz olarak sendikaca verilecektir. Bu masrafların karşılığı toplu sözleşmelerde temin edilmektedir. Böylece üyelerimiz bir kuruş dahi haftalık sürelerle eşi ve masraf yapmadan birer çocukları ile birlikte siteden yararlanmış olacaklardır. Sitede üyeler için ayrıca gezi ve eğlence cek üyelerin iyi bir tatil programlarında düzenlenegeçirmesi sağlanmış olacaktır.

sendika pazarı

Toplu sözleşmelerin getirdiği hakların her şeye rağmen gittikçe artan hayat pahalılığını karşılayamadığını gören Sendikamız üyelerimizin geçim sıkıntısını gidermek amacıyla bir Sendika Pazarı kuracaktır. Buzdolabı ve benzeri gibi büyük para isteyen eşyaların işçi bütçesinden uzak oluşu böyle bir pazar gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu pazarda günün şartlarına göre işçilerin yararlanabileceği her imkân kullanılacaktır. Uzun süreli taksitler ve kârsız satışlar yapılacak olan pazar yakında çalışmaya başlayacaktır. Pazar'da üç aşamada mallar satacaktır.

1. Sendikamız iş kolunda üretilen «gazsobası, buzdolabı, ocak, Radyo, mutfak eşyaları gibi mallar»
2. Giyim
3. Gıda maddeleri

Bunun dışında bazı işyerlerinde ödünç verme sandıkları kurulacak, üyelere daha geniş imkânlar hazırlamaya çalışılacaktır.

sosyal faaliyetler ve tesisler dairesi kuruldu

Türkiye Maden-İş Sendikasının Eğitim ve tatil sitelerinin kuruluş ve işletilişi, tüketim kooperatifi veya sendika pazarının kuruluş ve işletilişi ve bölge temsilcilerini salonlu binalara kavuşturma gibi görevleri organize etmek ve yapmak için bir daire kurulmuş ve genel başkana bağlanmıştır.

Son genel yönetim kurulunun tavsiye görüşlerine göre İstanbul'un Tekirdağ yakasında ve Antalya'da da deniz sahili alınacak ve gelecek seneler için tatil siteleri daha iyi kapsamına alır biçimde genişletilecektir.

Sendika pazar çalışmaları ise tamamlanmış bulunmaktadır. Önümüzdeki günlerde üyelerin yararlarına açılacaktır.

Üniversitelerde İşgaller, Boykotlar

Geçen günlerde Türkiye üniversiteleri gene kaynadı. Öğrenciler yönetimlere başkaldırıp, işgaller, boykotlar yaptılar. Ve gene iktidar güçleri bu hareketlere zorbalıkla engel olmaya çalıştılar. Çünkü öğrencilerin hedefi öğrenci sorunları değil, egemen sınıfların koruyucusu olan iktidardır.

Öğrenciler bu işgalleri, hareketleri şöyle açıklıyorlardı: Herkes aynı şeyi soruyor; neden işgal, öğrenciler hareketleriyle karşı durdukları kurumlarla olan sınıfsal savaşlarında üretici güçlerin yaratacağı hareketler için örneklemeler yaparlar. Böylece sınıf çatışması etkin bir baskı aracı olarak ortaya çıkar. Bu arada üretimle doğrudan ilişkisi olmadığı için öğrenci topluluğunun sınıf niteliği taşımadığını da unutmamak gerekir. Tüketici toplum yönetenler yönettiklerini şartlandırmaya dizginlemeye istediklerini yaptırıp sömürmeye çalışırlar. Yönetime el koyma gibi hareketler etken bir direnme biçimi olarak görünür.

İktidar Anayasa dışına düştükçe bu eylemlerin süreceği açıktır. Bu kavga sömürücülere karşıdır. Hedef bu düzenden çıkarı olanlar ve ondan yararlanan iktidardır.

VI. BÖLGE TEMSİLCİLİĞE BAĞLI İŞYERLERİNDE ÇALIŞAN ÜYELERE TİYATRO GÖSTERİLDİ.

Sendikamızın Eğitim dairesi tarafından düzenlenmiş olan Devrim için Hareket tiyatrosunun KÖPRÜ ve GREV konulu oyunu 5.4.1969 Cumartesi günü Levent Cit Düğün Salonunda gösterilmiştir. Ter tip edilmiş olan oyuna üyelerimiz eşleri ile kalabalık bir toplulukla iştirak etmişlerdir. Zaman zaman seyirciler oyuncuları alkışlamış olup gösterilen oyundan çok memnun olmuşlardır.

✶

Maden-İş Sendikası bünyesine giren Silâhtarağada kurulu 500 işçi çalışan Elektrometal işyeri lokal temsilcileri ile 6.4.1969 pazar günü Silâhtar irtibat bürosunda 15 lokal temsilcisinin iştiraki ile kendi aralarında gizli oyla seçim yapılmış olup sendika temsilcileri ve lokal yönetim kuruluna seçmişlerdir. Seçimi 6. Bölge Temsilciliği Organizatörü Mustafa DEMİRCİ yönetmiştir.

Yapılan sendika temsilci seçiminde baştemsilciliğe Turan SÖYLER, temsilciliklerede Yusuf DOYRAN, Hıdır YILDIRIM seçilmiştir. Bilâhare lokal yönetim kurulu seçimine geçilmiş Lütfü AYKAR,, Ömer AKDEMİR, İlyas KURUZCU, Yüksel YILMAZ, Mustafa BODUR, İsmail BALABAN, ve Rıza DÜZCE lokal yönetim kuruluna seçilmişlerdir.

Lokal Yönetim Kuruluna seçilen üyeler ilk toplantısını yapmış olup kendi aralarında görev taksimi yapmışlardır.

Yapılan görev taksiminde Lütfü AYKURT (lokal başkanlığına), Ömer AKDEMİR (lokal başkan vekilliğine) İlyas KUDUZCU (Lokal raportörlüğüne) Yüksel YILMAZ (lone) Yüksel YILMAZ, Mustafa BODUR, İsmail BALABAN ve Rıza DÜZCE (lokal üyeliklerine) seçilmişlerdir. Seçilen arkadaşlara vazifelerinde ba şarılar dileriz.

Bölgemize bağlı istinyede kurulu 250 işçi çalışan Kavel Kablo Fabrikasında toplu sözleşme yetki konusu temiz mahkemesi tarafından lehimize tasdik edilmiş olup en kısa zamanda işyeri. ile sendikamız toplu sözleşme görüşmelerine başlayacaktır. Yapılacak olan toplu sözleşme her iki taraf için hayırlı olmasını dileriz.

✶

İSTİNYEDE BİR LOKAL KURULDU :

Bölgemize bağlı Kavel Kablo Fabrikası Beldesan ve Standart belde işyerleri için istinyede bir lokal binası tutulmuştur. Üyelerimiz bundan sonra sendika toplantıları ve sendika çalışmalarını tutulan bu binada rahatlıkla yapmış olanaklardır. Bütün üye kardeşlerimize bu çalışmalarında muvaffakiyet ler dileriz.

✶

TOPLU SÖZLEŞMELER :

Bölgemize ba[illegible] Mecidiyeköy'de kurulu 80 kişilik Motor Ticaret işyeri ile sendikamız [illegible]arasında toplu sözleşme [illegible]imzalanmıştır. Yapılan toplu sözleşmede üyelerimize ücret zamları ve diğer sosyal yardımlar sağlamıştır. İmzalanan toplu sözleşme her iki tarafada hayırlı olsun.

✶

Yine Ortaköy'de kurulu 50 kişilik Boğaziçi Teneke ve kutu fabrikasında 2 senelik bir toplu sözleşme imzalanmıştır. Yapılan top lu sözleşme üyelerimize birçok haklar sağlanmıştır.

✶

Vantilatör Sanayii işyerinde yeni dönem toplu sözleşme görüşmeleri başlamış olup önümüzdeki günlerde diğer işyerlerinde olduğu gibi bu iş yerinde yapılacak toplu sözleşme her iki taraf için hayırlı olmasını dileriz.

✶

IV. BÖLGE

30.3.1969 tarihinde Gebzede kurulu 4104 No'lu lokalin genel kurulu toplantısı yapıldı. Genel merkezi temsilen teşkilatlanma dairesi başkanı sayın Nurettin Çavdarlıgil katıldı.

Toplantının açış konuşmasını bölge temsilcisi Mustafa Kaldırım yaptıktan sonra, normal gündeme geçildi. Lokal üyeleri çeşitli konular üzerinde görüşlerini bildirdiler, Toplantı olgun bir hava içerisinde sona erdi.

✶

6.4.1969 günü Kartal'da kurulu 3433 No'lu lokal genel kurulu toplantısı yapıldı. Bölge temsilcisi Mustafa Kaldırımın açış konuşmasından sonra üyelerin dilekleri dinlenildi çeşitli konular üzerinde karşılıklı konuşmalardan sonra toplantı olumlu bir hava içerisinde nihayete erdi.

✶

Kartal'da kurulu Simko Ticaret A. Ş. iş yeri ile top lu sözleşme görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı. Bahsi geçen iş yeri ile toplu sözleşme anlaşması olmadığı için iki taraflar hakeme gitmişlerdir. Hakemden çıkan kararı taraflar kabul ettiği için ihtilaf ortadan kalkmıştır. Anlaşma işçilere yeni haklar getirmiştir. Anlaşmaya göre işçilerin ücretlerine 1.1.1970 tarihinden itibaren 60 kuruş zam alınmıştır, diğer taraftan işçilerin geliş gidiş yol ücretleri ile seyyanen her işçiye bir maaş ikramiye verilmesi kabul edilmiştir.

✶

Aynı mıntıkada kurulan Böhler Kaynak Elektrotları fabrikası ile toplu pazarlık görüşmesinde anlaşmaya varıldı. Karşılıklı anlayış içinde son bulan bu pazarlık sonunda işçilerin yövmiyelerine birinci sene 400 kuruş ikinci sene 250 kuruş zam yapılmıştır. Ayrıca bir çok sosyal hak ile senede 1,5 maaş tutarında ikramiye alınmıştır. Toplu sözleşme 1.1.1969 dan itibaren yürürlüğe girmiştir.

✶

I. BÖLGE

Teşkilatlanma

I. Bölgede son iki ay içinde sendikal teşkilatlanma çalışmaları dokuz işyeri ve toplum üye sayısı 1200 kişi Maden-İş camiasına dahil olmuştur.

Bu işyerleri

1) Horozçivi fabrikası
2) Kent makina sanayii
3) Partek parça tekniği
4) Altılar koll. Şirketi
5) BİMAK makina sanayii
6) Oto profil koll. şirketi
7) Örs çelik sofra eşya sanayii
8) Arfel sanayii
9) Nursen çeik eşya sanayii

✶

ALTILAR SANAYİİ

Altılar sanayiinde çalışan 260 işçi uzun müddetten beri kendilerini satmakta olan Metal-İş sendikasından ayrılarak, sendikamız Türkiye Maden-İş Sendikasına tüm olarak geçmişlerdir. Bu güne kadar işverenlere arkalarını dayayarak, işçilere karşı Don Juan vari konuşmalar yaparak ahkam kesen Metal-İş Sendikası idarecilerini Altılar Sanayiindeki işçi kardeşlerimiz, 7.4.1969 pazartesi günü saat 15.00 de b[illegible]ük bir merasimle Metal - İş idarecilerinin maskelerini aşağı ederek, yuhlama bağrışları içinde Meta[illegible]İş idarecileri fabrikayı [illegible]rk etmişlerdir.

Bu hadiseden sendikacı diye geçinen parazitlere şunu belirtmek isteriz ki çalışan emekçi kitlesi, ken, disini istismar edenlere layık olduğu dersi bilinçli bir şekilde vermektedir.

✶

PERFEKTÜP/Topkapı

Perfektüp Fabrikası işverenleri ile Metal-İş Sendikası idarecileri aralarında anlaşarak üçyüz işçi arkadaşın Anayasadaki sendikal hürriyetlerini gasbettiler.

Şöyle ki.. işyerinde yüksek ücret alan birkaç men faatçi kişi bu güne kadar işverenle ortak olarak kendi menfaatleri uğruna ezdikleri işçi arkadaşlarımızı bundan sonrada baskıları altında tutabilmek için Metal-İş Sendikası ile birleşerek göz boyayıcı bir toplu sözleşme yapmışlardır.

Perfektüp'te çalışan işçilerin dikkatlerine kasden zamları çevirerek umumi hükümler ve işçinin insan gibi çalışmasını sağlıyacak maddelerin tasarrufu işverene bırakılmıştır.

Metal - İş Sendikasının yaptığı toplu sözleşmelerde çalışma güvenliği işçiye ait olduğundan işveren işçi atma zevkinden mahrum idi. Şimdi ise bu zevki tatmakla bahtiyar olduğunu her hafta bir kişi atarak göstermektedir.

İşçiler arasında Metal-İş Sendikasının ve işverenin tutumu devamlı olarak protesto edilmektedir.

✶

Horozçivi - Topçular

Topçularda kurulu Meh met Üretmen'e ait içinde 800 kişi çalışan Horozçivi Fabrikalarındaki işçi kardeşlerimiz, bundan bir müddet evel işyerindeki işveren adamlarının maddi ve manevi baskılarıyla Öz Maden-İş denilen 3. kuruluş olan ve bu güne kadar yapmış olduğu inraatları işçiden çok, işveren menfaati ve işveren destekleyicisi bu sendikaya kayıt olan bazı işçi kardeşlerimiz, büyük bir çoğunlukla yeniden Türkiye Maden-İş Sendikasının çatısı altında toplanmaktadırlar.

Adı geçen Horozçivi Fabrikasında 50-60 kişi üyesi bulunan Öz Maden-İş Sendikası İşverenle anlaşarak sahte kayıt yapmış, bu sahte kayıtlarla yetki almak istemişse de durum sendikamızca adli mercilere intikal ettirilerek, sahtekârlık yapan Öz Maden-İş ile işveren aleyhine savcılıkta ve mahkemede dava açılmıştır.

Bu arada işveren işçilere kanuni hakkı olmadan fazla mesai yaptırmak istemişsede, işçiler 931 sayılı İş Kanununun 35. maddesinin (e) fıkrasına istinaden muvaffakiyetleri alınmadan çalıştırma yapılamıyacağını ve fazla çalışmaya muvafakiyet vermediklerini söyleyerek, işverenin kanunsuz tebligatına kanuni yoldan direnmektedirler.

Şu anda Horozçivi Fabrikası işçileri inanmış bir dayanışma ve direnme gücü içindedirler.

genel yönetim kurul bildirisi

Dört yıla yakın bir zamandan beri ulusal kaderimizin sorumluluğunu taşıyan iktidar; hizmetkârlığını yaptığı aracı, tefeci ve tüm sömürücü sınıfların emrinde olduğunu her vesile ile ortaya koymuştur.

İç ve dış sömürücülerin, emperyalizmin kanlı elleri ile sürdürdükleri ortaklık, halkımızı ekonomik, sosyal ve moral bakımından bir çöküntünün içerisine itmektedir. Bu çöküntüler beraberlerinde çeşitli sosyal problemleri de getirmektedir.

Emekçi halkımız, bu bozuk düzenin acısını yüreğinde duymakta ve uyanmaktadır. Özellikle tüm devrimci kuruluşların, işçilerin, öğrencilerin bilinç ve başarı ile yürüttükleri eylemler, toprak ağalarının gasp ettiği hazine topraklarına sahip çıkan köylü hareketleri bu uyanışın (yasaların doğrultusunda) görülen örnekleridir.

Özetlenen bu eylem örnekleri iktidarı, baskı ve halkı sindirme yollarını aramaya itmiştir.

Büyük Millet Meclisinin bu günlerde yapacağı oturumlarda kanunlaştırılmasına çalışılan antidemokratik kanunlardan :

a) «Anayasa nizamını koruma kanunu tasarı» adı altında, çıkarcıları koruma, devrimcileri ezme, daha kısa bir deyimle Anayasa nizamını yok etme kanunu tasarısı.

b) TRT'yi A.P.'nin emri ne verme kanunu tasarısı,

c) 274-275 sayılı kanunları işverenlerin menfaatlarına göre tadil edip, işçiden yana gerçek sendikaları ezme ve patronların 20. asırda işçileri ortaçağ zihniyeti ile çalıştırma emellerine hizmet etme kanun tasarısı.

Bu tasarılar, iktidarın korku ve telâşını açıkca ortaya koymaktadır.

Bu durum karşısında : Sermaye sınıfının dümen suyuna ayak uydurmayan Türkiye Maden-İş Sendikası tüm devrimci kuruluşların yanı sıra Anayasa'ya ve gerçek demokrasiye karşı yürütülmek istenilen çağ dışı icraat teşebbüslerine karşıdır.

Bu karşı çıkış, ve gerektiği zaman demokratik direnme haklarımızı kullanmak, halkımıza olan namus borcumuzun bir ifadesidir.

İŞÇİ İÇİN KİTAP

AKREP ÜRETİM ÇİFTLİĞİ Hikâyeler
Nevzat Üstün

Hikâye yazarlığımızın ustalarından olan N. Üstün bu kitabında gene acı çeken, yoksul Türk insanının o tükenmez çilesini anlatıyor. Çoğunlukla Anadolu köylerinde geçen hikâyelerde düz bir anlatımla bizim insanımızın herşeye katlanan gizli direnci tek tek kişilerde belirleniyor.

KAPİTALSİZ KAPİTALİSTLER
Harun Karadeniz

İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği Başkanı Harun Karadeniz'in herkesin okuyup anlayabileceği biçimde «sömürenler, sömürülenler, işçi, düzen, artık değer, kapitalizm, yabancılaşma, işsizlik, eğitim kalkınma, insanlar nasıl sömürülüyor, gençlik» gibi konuları açıkladığı bu kitap DİSK ve İTÜÖ Birliğinin ortak yayınıdır.

HASRETİNDEN PRANGALAR ESKİTTİM
Şiirler
Ahmet ARİF

Türk şiirinin önde gelen adlarından Ahmet Arif bu ilk yayınladığı kitabında güçlü, çarpıcı şiirler çıkarıyor önümüze. Gür bir şiir diliyle haksızlığı haykırıyor.

(Bu kitaplar sendika aracılığıyla sağlanırsa yüzde otuz indirimlidir.)

işveren mahkûm oldu

Omega kilit fabrikasında sendikamız baştemsilcisi Ömer Yüksel'e işçilerin ödenmeyen haftalıklarını istemesi üzerine hakaret eden işveren Yakup Türksever 25 gün hapse mahkûm edilmiştir.

Sendikamız avukatları tarafından yürütülen mahkemenin, kararı tecil edilmemiştir.

ÖĞREN

Öğren!
En kolayından başla!
ABC'yi öğren!
Gerçi yetmez
Ama sen öğren hele.
Kimseye kırdırma cesaretini
Hemen başla!
Her şeyi öğrenmek zorundasın
Çünkü yarın sen yöneteceksin
Sen erkek,
Sürgünde öğren!
Hapiste öğren!
Sen kadın,
Mutfakta öğren!
Altmış yaşındaki,
Sen de öğren!
Çünkü yarın sen yöneteceksin.
Başını sokacak yeri olmayan,
Okulu ara!
Soğuktan titreyen,
Bilgiyle ısın!
Açlıktan ölen,
Kitaba sarıl: O bir silâhtır.
Yarın sen Yöneteceksin.
Sormaktan kaçınma dost!
Ama hemen kanma sakın,
Kendin bak!
Kendin bilmediğini
Bilmiyorsun demektir.
Hesabı gözden geçir,
Onu sen ödeyeceksin.
Kalem kalem incele,
Sor: Nerden çıktı bu?
Yarın sen yöneteceksin.

MADEN—İŞ

Türkiye Maden, Madeni eşya ve Makina sanayi işçileri sendikası adına,

Sahibi:
Kemâl Türkler

Sorumlu Yönetmen
Kemal Sülker

Bu sayıyı çıkaran:
Ali Özgentürk

Yazışma ve yönetim yeri
Cağaloğlu Nuruosmaniye, Ali Baba Türbe sok. No. 18 İSTANBUL
Tel. : 270688 - 275744

Dizgi ve baskı:
TİPO Neş. ve Basımevi
Ankara Cad. No. 60/10
Telf. 27 81 59 İST.

işçinin konuları

KEMAL SÜLKER

★ **Sarı Sendikalar elinde toplu sözleşme, yasa ile elde edilen bir hakkı ortadan kaldırmış mıdır?**

Birçok işkollarında görülen sarı sendikalar, işverenlerin kendi hukukçularına hazırlattıkları toplu sözleşmeleri imzalamakla görev yaptıklarını kabul etmektedirler. Bu gibi sarı sendikacıların eliyle toplu sözleşmeler, çok kere kanunların işçilere tanıdığı bazı hakları dolaylı olarak ortadan kaldırıcı hükümler getirmiş, bu da işyerlerinde büyük huzursuzluklara yol açmıştır. Nitekim liman dok işkolunda patlak veren büyük mücadelede, biraz da toplu sözleşme hükümlerinde işçilere karşı hükümlerin, sözde işçi sendikası tarafından kabul edilmesi rol oynamaktadır. Bunun dışında iş kazalarını önleyici, işletmenin yönetimine işçilerin katılmasını sağlayıcı ,işten çıkarmalarda işçilerin ve tarafsız kişilerin eşit oranla temsil edildikleri kurulların görev yaparak karar vermeleri gibi hususlar hâlâ toplu sözleşme sisteminin getirmediği, yerleştiremediği Batı modeli sendikacılığın dayanaklarıdır.

Bütün bunar ve hele Kalkınma Plânının hazırlanmasında sendikaların karar verici bir ağırlık kazanamamaları, bugünkü bozuk düzen içinde toplu sözleşmeleri işçileri avutucu ,kandırıcı bir oyun derekesine düşürmüştür. Dahası var, bu sistem bir kısım sendikalar ve üst kuruluşlar yöneticilerinin maşalığıyla işçi haklarını sermaye çevrelerine, iç ve dış kapitalizmin temsilcilerine peşkeş çektiren bir rol oynanmasına imkân vermektedir. Açık bir gerçektir ki, kanunlarla korunamayan ve tanınmayan işçi hakları ve genel hükümlerle gerçekleştirilemeyen sosyal adalet, bilinçlenmelerine ısrarla sed çekilmek istenen bir ülkede toplu sözleşmelerle emeğin hakkı korunamaz, alınamaz! Emekçiler, ancak devlet mekanizmasının kendi sınıfları çıkarına işlemesini sağlayabilecek politik bir güç haline geldikleri vakit toplu sözleşme mekanizmasından yarar görürler.

dünya işçilerinden haberler

FRANSA

1968 YILI ZAFERİNDEN GERİ DÖNMEK YOK IMF

Bilindiği gibi 1968 yılının Mayıs ve Haziran aylarında önce Fransız gençleri, onların arkasından da Fransız işçileri hakları uğrunda yiğitliğe yaraşır bir harekete girişmişlerdi. Bu hareketlerin sonunda sendikalar işçiler için bazı esaslı haklar almışlardı. Şimdi bu hakları korumak ve arttırmak için sendikalar ikinci bir mücadeleye girmiş bulunmaktadırlar.

Fransız Maden Sanayii İşçileri Sendikası (FGM-CFDT) günümüzün en önemli meselesinin tabana inmek olduğuna karar vermiştir. Çalışma saatlerinin azaltılması (işçilerin ücretlerinde hiç bir kesinti olmamak şartı ile) gerçek ücretlerin arttırılması-sendika hak ve özgürlüklerinin kabulü ve bunlara tam bir saygı gösterilmesi olarak tespit edilen hedeflere tam olarak varılması için tabana inmenin ve bu hedefleri onlara anlatmanın büyük önemi olduğuna inanılmaktadır.

Ücretlerin arttırılmasında dikkat edilecek nokta, özellikle çok düşük ücret alanların ücretlerine esaslı zam yapılması ve işçilerin rastgele işlerinden atılmalarının önlenmesidir. Haklı bir sebep olmadan işinden atılan bir işçi, yeni bir iş bulana kadar, ücretini bir yıl için almaya devam etmelidir.

İNGİLİZ MADEN İŞÇİLERİ MAULEN'İ DESTEKLİYORLAR

IMF Sekreteryası harekete geçti ve İngiltere'deki esas şirketin 72.000 işçisinin temsilcilerine haber verdi ve onlar da Arjantinde bulunan kardeşleri ile tam dayanışma halinde olduklarını bildirdiler. Hemen şirketi protesto ettiler. Şirket ilk başta ne «Mini-Coopers» yapan şirketle, ne de Şili işçilerine yapılanla ilgisi olmadığını bildirdi.

MEKSİKA

MEKSİKA GENERAL MOTORS İLE GÖRÜŞMELER BAŞLIYOR

Meksika General Motors İşçileri Sendikası sözleşme görüşmelerine başlamışlardır. 1 - 3 derecedeki ücretler için % 25,4'den sonrası için de % 20 zam istemektedirler. 16 derece vardır. Bir de şu istekler vardır: geçici işlerin durumunun aydınlığa kavuşturulması, üretim standartları, şikayet usulü ve ücretli sendika izni süresinin arttırılması. Meksiko'da bulunan FITIM bürosu isteklerin formüle edilmesinde yardımcı olmuştur.

FORD VE GENERAL MOTORS - HOLDEN'DE EMEKLİLİK İLKESİ KABUL EDİLDİ

Çok az olan hükümet emeklilik maaşına ek olarak işverenlerce ödeme yapılması için uzun zamandır mücadele eden sendikaların başarı sağladıkları Vasıta İmalâtı İşçileri Sendikasınca bildirilmiştir. Miktar büyük olmamakla birlikte Ford ve GM-Holden'deki bu başarı iyi olmuştur. 65'de erkekler ve 60'da kadınlar emekli olmaktadırlar ve isterlerse maaş, isterlerse toptan ödemeye hak kazanmaktadırlar. Bazı hallerde daha erken emekliliğe ayrılma imkânı vardır. Bunun için belli bir yaşa gelmiş olmak ve bazı hizmet şartlarını karşılamak gereklidir.

KÖTÜ DURUMDA İŞÇİLERE İŞ BULUNMASI İÇİN UAW

GM, Ford ve Chrysler geçmişte iş yapamaz diye kabul ettikleri kimseleri yeniden işe alıp onları eğitmek için program yapacak olurlarsa bunun kendi yararlarına olduğunu anlamışlardır. Geçen yıllarda oto işverenleri Detroit bölgesinde işçi sıkıntısı çekmiş ve bunun işlerine engel olduğunu görmüşlerdir. Şimdiye kadar 38,600 insana yeniden iş vermiş ve onları eğitmişlerdir. Bunların çoğu ırk ayırımına uğramış işsiz, fakir zencilerdi. UAW, ek işsizlik sigortası plânı ile bu gibi işçilerin ilerde oto satışının azalması yüzünden işsizlikten zarar görmeleri tehlikesini azaltmıştır.

sarı sendikalara karşı duralım

KEMÂL BİSELMAN

Toplum katlarımıza göz attığımız takdirde, genellikle anayasal haklarını elde etmiş ve eski yıllara nazaran hissedilir bir sosyal güvenlik kazanmış bir sınıfın var olduğunu görürüz.

Bu da, işçilerimizdir.

Tablolara gerilip gerilip de uzaktan bakan manzara hayranları için, kanı, ekseri böyledir!

Oysa, yaklaşılıp da bakılırsa, manzara bâzen hiç de o güzellikte değildir.

Yüzlerce, hatta binlerce misal arasından birini çekip, çokca rastlanan çirkinlikleri gözler önüne serebiliriz...

Meselâ Konya İlimizde bir yıldır montajı bittiği halde hâlâ işletmeye açılamayan bir fabrikamız var... İsmi: **«Sümerbank Krom Magnezit ateş tuğlası** sanayi...

Çevrede fabrikanın yarım asır işleyeceği Magnezit rezervi olduğu halde... Ve yine fabrika, 5 senede maliyetini ç;ıkarıp diğer seneler kâra geçeceği halde, nedense bir türlü işletmeye açılmıyor da, hâlâ özel izinle dış memleketlerden «Ateş tuğlası» ithâl ediliyor...

Hayret ki ne hayret!...

Giden dövize mi yanarsın? Yoksa, imâl edilecek tuğlaların dışardan gelenden yüzde yüz üstün olacağı ifade edildiğine göre, ihtiyaç sahiplerinin üstün vasıflı tuğla kullanamadığına mı yanarsın?... Varın siz düşünün...

Düşünün de, bakalım bu fabrikanın neden işletmeye geçmediğini bulun!...

Belki çok kişi, saygıdeğer iktidarımızın, elbette millî sanayiden yana değil, ithalâtçıdan yana çıkacağını ve bu yüzden de işletmeyi geciktireceğini akla getirecektir ama, önceilkle belirtelim ki, bu balık başka balık... Belki o da bir sebep ama, şimdilik bu derece şüpheci olmaya lüzum yok.

Çünkü bu fabrikanın bir türlü işletmeye başlayamamasına sebep işçilerle münasebette olan iki sendikanın bulunmasıdır.

Biri, işçilerin desteklediği «Maden İş Sendikası...» Diğeri de işveren tarafından desteklenen ve başında AP miletvekili Hasan Türkay'ın bulunduğu «Çimse İş Sendikası»...

Halen tecrübe imalâtı yapan fabrikada 450 işçi çalışmaktadır.

7 ay kadar evvel «Maden-İş»'e karşı «Çimse İş» faaliyete geçtiği zaman, işverenin de desteğiyle pek çok işçi Çimse işe girmiş... Ancak günler geçip hiç bir menfaat göremedikleri için, çıkarak tekrar Maden-İş'e akmaya başlamışlardır.

Zira bu zaman zarfında «Çimse İş» işverenle toplu sözleşme imzalamış ve 2,5 sene için 45 kuruş zam almıştır Zamdan bu seneye düşen miktar ise, 25 kuruştur! Yani şu anda işçiler, alaylı, mektepli, askerliğini yapmış olarak kalifiyelik derecelerine göre, saat başına 150, 165, 180, 220 kuruş almaktadır... Zamlı tarifeden sonra ise bu rakamlar, 175, 190, 205, 245 kuruş olacaktır.

Bir işçinin günde kaç saat çalışıp, eline ne kadar para geçeceğini hesap ederseniz, herhalde insanların da, «Çimse İş» den niye ayrılıp, «Maden İş»'e niye geçtiklerine hak verirsiniz...

İşte bu yıl hal böyle olmuş... Ve 450 işçiden 350 kadarını çatısı altına alan «Maden İş» işverenin karşısına geçip, «Çoğunluktayım benimle toplu sözleşme yap» demiştir... Demiştir ama işverenden de şu cevabı almıştır:

«Yapamayız. Çünkü fabrika daha montajdadır, imalâta geçmemiştir!»

«Peki Çimse iş nasıl yaptı?...»

Ona ise lâf yok...

Bundan sonra çoğunuzca mâlum şeyler...

Gelsin işçiye baskı... Gelsin işten atılma tehditleri... «Maden İş» taraftarı mısın?... Tuvalete gitmeye bile hakkın yok! Buna mukabil «Çimse İş» taraftarı mısın?... En makbul yerler senin... İşçi başılık senin... İlkokul diploman bile olmadığı halde bekçi başılık senin... Şoförlerin başına da, makam şoförlüğüne geçmek senin hakkın... Hele bir de «Çimse İş» taraftarı olup, yeni doğan çocuğuna da müdürün ismini koyarsan, astığın astık kestiğin kestik artık... Yeter ki «Çimse İş» taraftarı ol Bekçi misin? Sana elbise verilir. Maden-İş'lilere verilmez!... 7 gün devamsızlık mı yaptın?... Seninki kaynatılıp, devam etmiş gibi gösterilir... Maden İş'liler ise bir gün devamsızlık yapsa sorgu sualsiz işten atılır... Hattâ devamsızlığa da lüzum yok. «Vay telefon edip müdüre küfrettin...» diye gözünün yaşına bakılmadan kapı önüne konur!...

Ve bütün bunların yanı sıra fabrikaya yeni bir işçi mi alınacak?... Önce Çimse İş'e kaydolacak... Sonra girişi yapılacak!...

Ya işte böyle... Görüleceği gibi sırf «Maden-İş»le toplu sözleşme yapılmasın diye koca fabrika işletmeye açılmayıp, montaj safhasında uyutuluyor... Ve fakir fukara milletin paracıkları hâlâ kuş olup dışarı uçuyor!...

Bakalım şimdi «Maden-İş» liler fabrikada grev kararı almışlar...

Hem derler ki:

«Biz 350 işçi grev yaparken, eğer 100 kadar Çimse'ciyi fabrikada çalıştırmaya kalkarlarsa, işte o zaman hiç belli olmaz... Bıçak kemiğe dayandığına göre muhtemeldir ki kanlı olaylar çıkabilir!...»

Bizden de Ehl-i vatan'a duyurması...

(Milliyet'ten)